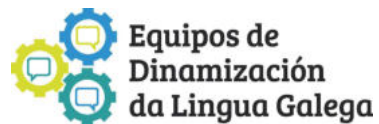

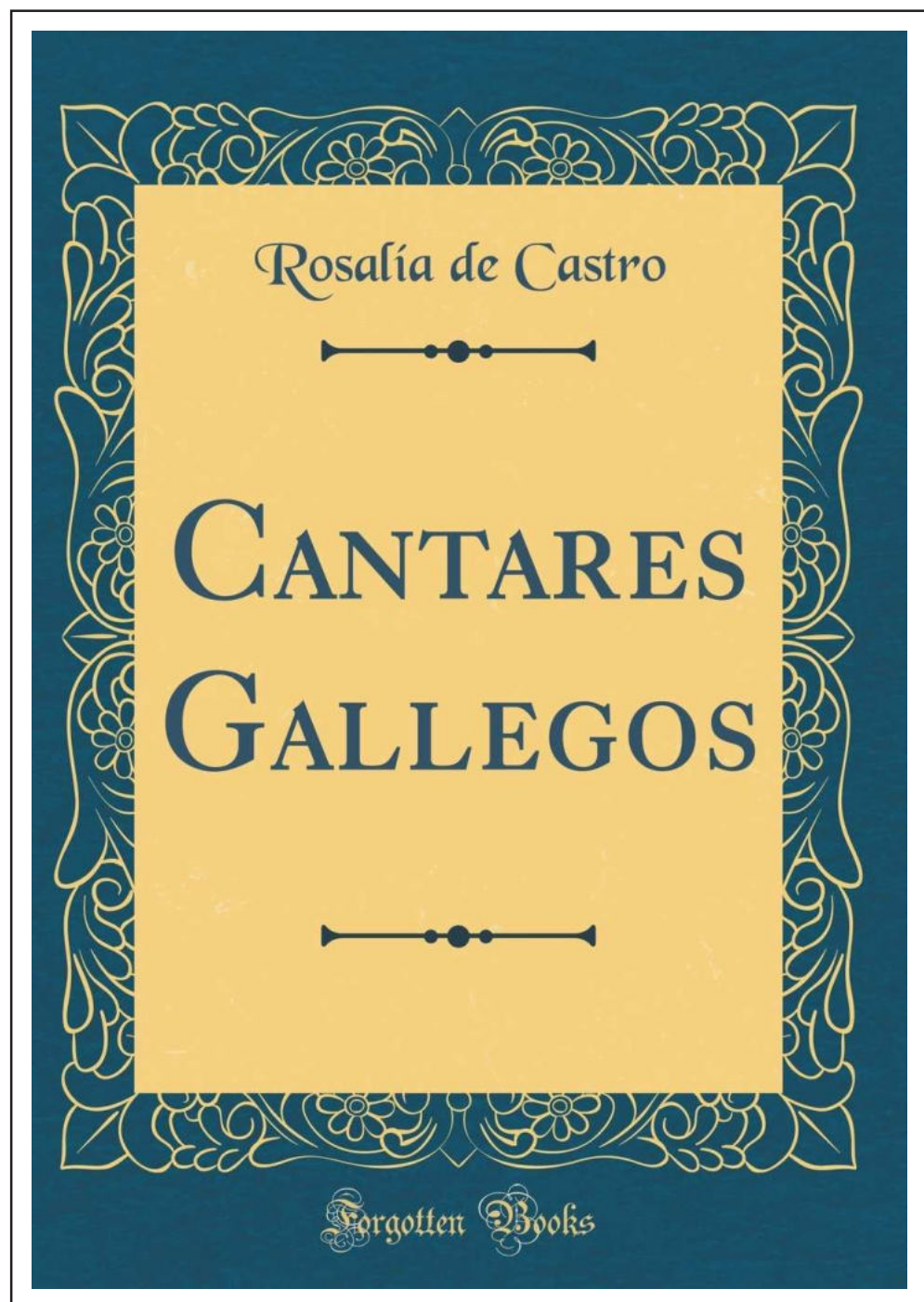
FLORENCIO DELGADO

LETRAS GALEGAS
17 DE MAIO DE 2022

SeminarioGalicia.org

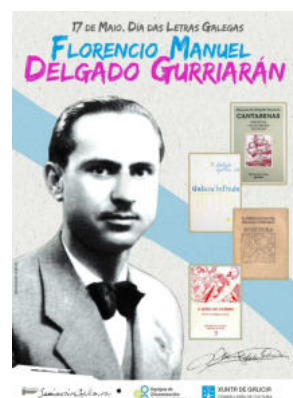

*Has de cantar,
que che hei de dar zonchos;
has de cantar,
que che hei de dar moitos.*

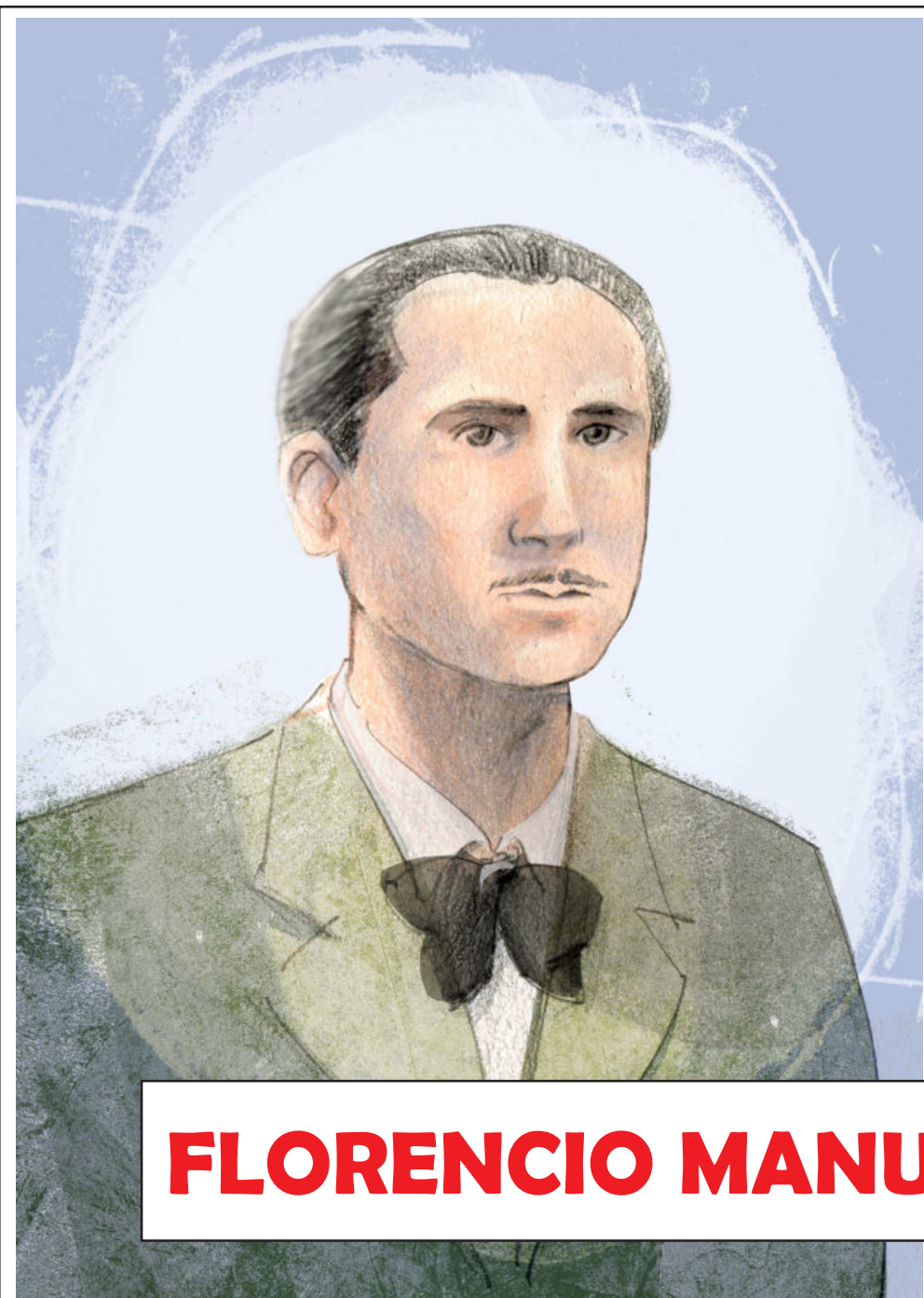
Has de cantar,
meniña gaiteira;
has de cantar,
que morro de pena.

Canta, meniña,
na beira da fonte;
canta, dareiche
boliños do pote.

ROSALÍA DE CASTRO

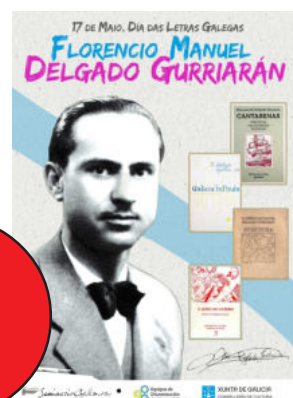
O DÍA DAS LETRAS GALEGAS FOI INSTITUÍDO POLA REAL ACADEMIA GALEGA NO ANO 1963 PARA CONMEMORAR O CENTENARIO DA PUBLICACIÓN DO LIBRO *CANTARES GALLEGOS* DE ROSALÍA DE CASTRO, O 17 DE MAIO DE 1863.

FLORENCIO MANUEL DELGADO GURRIARÁN

Meu Córghomo de Valdeorras
é bocaribeira clara.
Por Córghomo de Valdeorras
non anda a Santa Compañía,
porque o bo viño escorrenta
medos, trasnos e pantasma.
Moucho, Valsadal, Chancelo...
viñas de viño baril.
O viño da nosa adega
manda mecha no Brasil!

**VALDEORRESAS
CANTARENAS DO VAL**

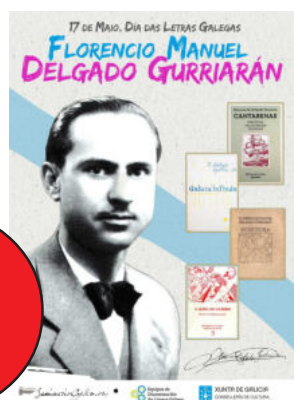
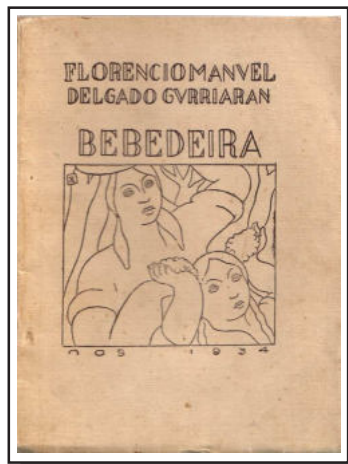
1

A REAL ACADEMIA GALEGA DEDÍCALLE O DÍA DAS LETRAS AO POETA VALDEORRÉS FLORENCIO MANUEL DELGADO GURRIARÁN POLO SEU ENORME ACTIVISMO CULTURAL NA EMIGRACIÓN E POR DESENVOLVER IMPORTANTES INICIATIVAS EN DEFENSA DO NOSO IDIOMA E DA NOSA IDENTIDADE.

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

2

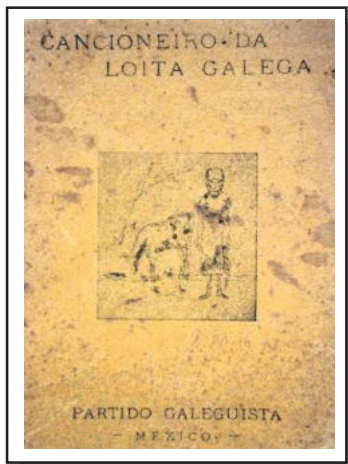

FLORENCIO NACEU NA ALDEA DE CÓRGOMO, NO CONCELLO OURENSÁN DE VILAMARTÍN DE VALDEORRAS O 27 DE AGOSTO DE 1903. ERA FILLO DE FLORENCIO E CONSUELO E O MENOR DOS CINCO FILLOS QUE TIVO O MATRIMONIO.

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

3

TRASLÁDASE XUNTO CO RESTO DA FAMILIA A OURENSE, PALENCIA E VALLADOLID, ONDE FOI DESTINADO SEU PAI, QUE ERA PROFESOR DA ESCOLA DE ENXEÑEIROS AGRÓNOMOS. EN VALLADOLID FIXO O SERVIZO MILITAR E CURSOU A CARREIRA DE DEREITO.

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

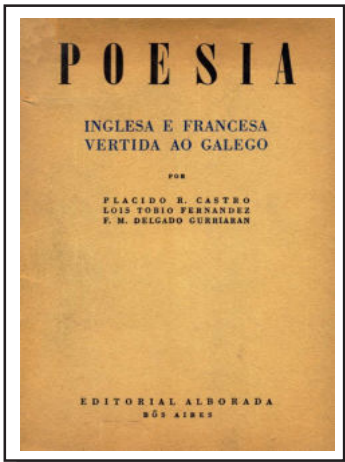
EN 1928 A FAMILIA REGRESOU A CÓRGOMO E FLORENCIO COMEZA A TRABALLAR COMO PASANTE NUN BUFETE DE AVOGADOS DO BARCO DE VALDEORRAS. NESTE TEMPO ESCRIBE MOITOS VERSOS E PUBLICA ARTIGOS PERIODÍSTICOS CO SEUDÓNIMO DE CORGOMÓFILO.

4

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

EN VALDEORRAS INÍCIASE NA POLÍTICA, PARTICIPA EN XUNTANZAS REPUBLICANAS, E PASA A FORMAR PARTE DA IRMANDADE GALEGUISTA VALDEORRESA, COMO REPRESENTANTE DE CÓRGOMO. EN 1930 COMEZAN A CELEBRAR EN VALDEORRAS «A DIADA DE GALIZA».

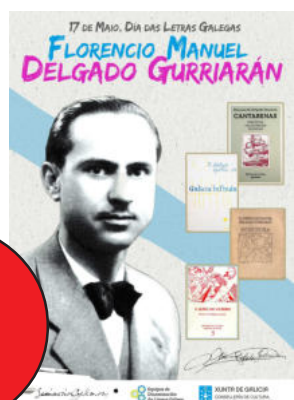
5

O Estatuto de Autonomía de Galicia foi aprobado en referendo o 28 de xuño de 1936, pero non chegou a ser aprobado no Parlamento español por mor do golpe de estado e a posterior guerra civil.

O Partido Galeguista, ao que xa estaba afiliado Florencio Delgado como militante e secretario de propaganda da executiva, está considerado como o verdadeiro dinamizador deste proceso estatutario.

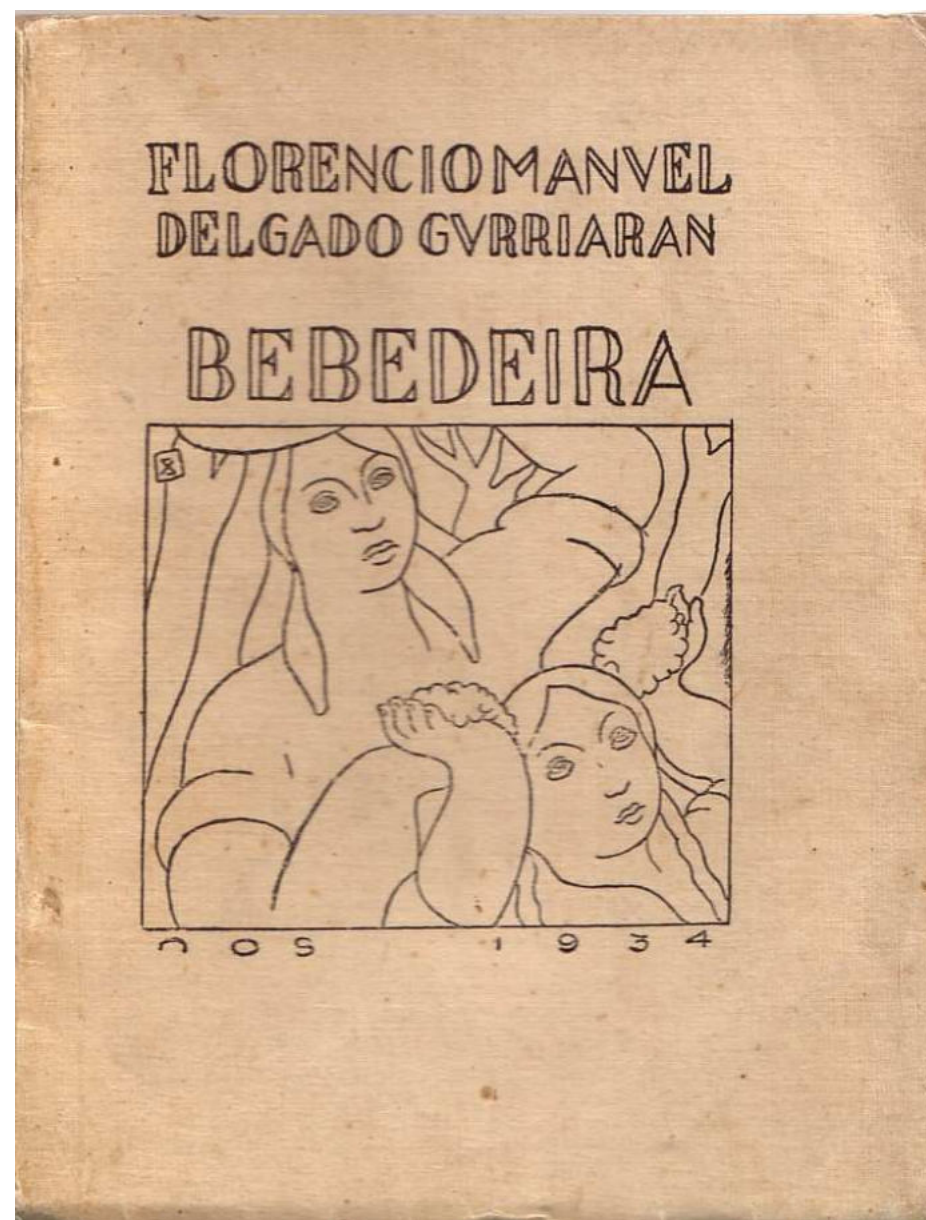

EN 1933 FLORENCIO AFILIOUSE AO PARTIDO GALEGUISTA NO QUE EXERCEU O CARGO DE SECRETARIO DE PROPAGANDA DA EXECUTIVA .
NESTA ÉPOCA COÑECEU A CASTELAO AO QUE LLE DEDICARÁ O LIBRO O SOÑO DO GUIEIRO.

BEBEDEIRA

Andan á roda no ceo
os fillos do sol e a choiva;
as árbores xogan ás chapas
cos patacóns das súas follas.

De brétemas alfaiate,
fíxolle o río roupa ao val,
coa tesoura das raiolas
anda o sol por lla rachar.

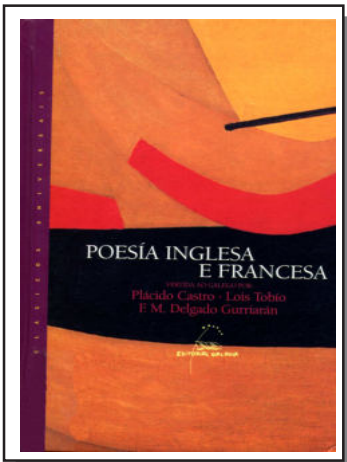
Nas amoladeiras nubes
o reuma, bo zapateiro,
afía as súas coitelas
para traballar no inverno.

A EDITORIAL NÓS PUBLICA, EN 1934, O PRIMEIRO LIBRO DE FLORENCIO, *BEBEDEIRA*, UNHA ESCOLMA DE TRINTA E DOUS POEMAS DEDICADOS Á SÚA TERRA DE VALDEORRAS. O LIBRO FOI MOI BEN ACOLLIDO POLA CRÍTICA.

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

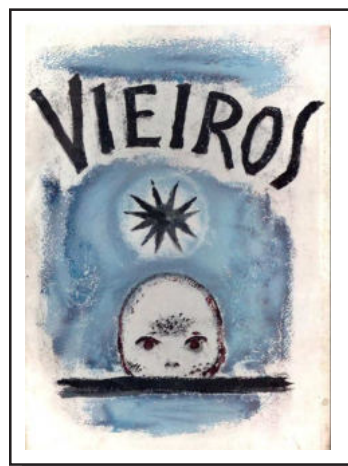

CO COMEZO DA GUERRA CIVIL, FLORENCIO TEN QUE FUXIR DE VALDEORRAS E DESPOIS DE PASAR POR VALLADOLID, PORTUGAL E FRANCIA CHEGA, EN 1938, A BARCELONA, ONDE SE ALISTA NO EXÉRCITO E CHEGA A SER TENENTE DO SERVIZO DE INFORMACIÓN.

8

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

DESPOIS DA DERROTA DO EXÉRCITO REPUBLICANO, FLORENCIO, XUNTO CON CASE MIL PASAXEIROS MÁIS, EMBARCA NO BUQUE IPANEMA CON DESTINO AO PORTO DE VERACRUZ, EN MÉXICO, ONDE INICIARÁ O SEU EXILIO.

10

UN GUERRILLEIRO

Antón Arias, «Clavel»: un home enteiro, un galego cabal, rexo e dereito, que decote sabía dar o peito, levado do seu pulo xusticieiro.

Dos camiños do mundo viaxeiro -que dos galegos é sino escolleito- noso heroe soubo á loita estar afeito e, firme, percorreu o seu roteiro.

E quixo oporse, por amor á Terra, aos verdugos da nosa liberdade e, cun fato de irmáns, fíxolles guerra.

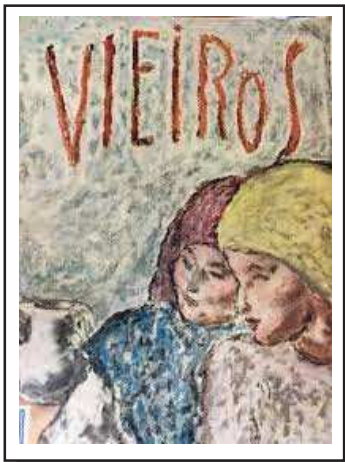
Os eidos defendeu coa súa xente e, ao consumarse o trunfo da ruindade, por Galiza morreu coma un valente.

O PARTIDO GALEGUISTA EDITA EN MÉXICO, EN 1943, *CANCIONEIRO DA LOITA GALEGA* NO QUE COLABORA FLORENCIO CON POEMAS RELACIONADOS COA GUERRA CIVIL E A RESISTENCIA ANTIFRANQUISTA.

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

11

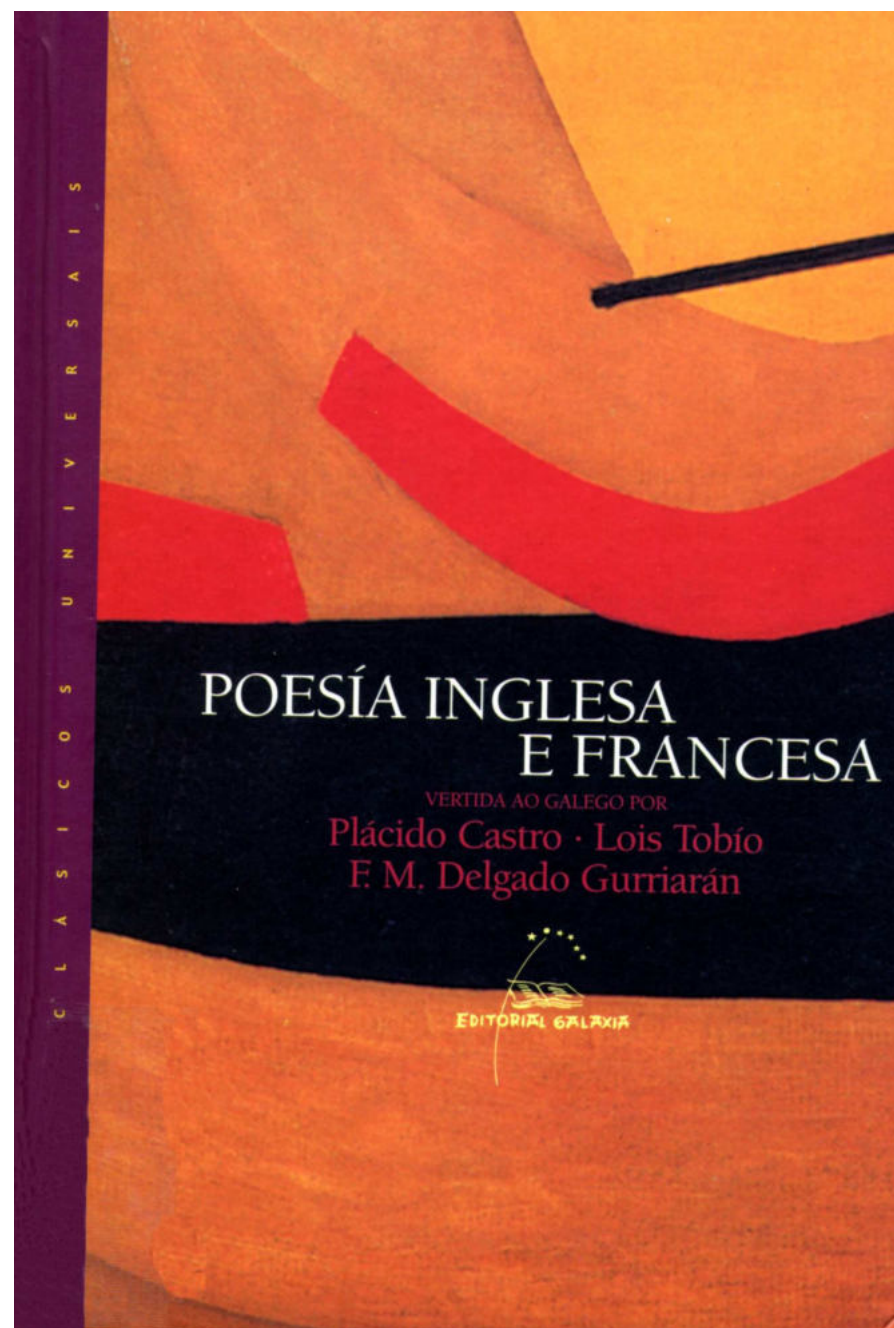
FLORENCIO, AO CHEGAR A MÉXICO, TIVO MÚLTIPLES TRABALLOS ATA QUE SE EMPREGOU NUNHA EMPRESA FARMACÉUTICA NA QUE TRABALLOU ATA A SÚA XUBILACIÓN. CASOU CON CELIA TEIXEIRO, FILLA DE EMIGRANTES GALEGOS, COA QUE TIVO CINCO FILLOS.

CHOIVA

«PLUIE» DE PAUL VERLAINE

Chora o meu corazón
E na vila a chover;
Que estraño esmorecer
Sente o meu corazón?

Nos tellados, a choiva,
Canta un canto teimoso
Pró corazón saudoso,
Doce canto o da choiva!

Por que te queixas, di,
Corazón magoado?
Se non es traizoado...
Por que te queixas?, di.

Mais non aturo a dor
Que me causa o ignorar,
Que sen querer nin odiar
Sinta tan forte dor.

COLABOROU, FACENDO TRADUCIÓNS DE POETAS FRANCESES, NO VOLUME *POESÍA INGLESA E FRANCESA VERTIDA AO GALEGO*, PUBLICADO POLA EDITORIAL GALAXIA EN 1946 E QUE FOI PREMIADO POLA FEDERACIÓN DAS SOCIEDADES GALEGAS DA ARXENTINA.

FLORENCIO DELGADO

Florencio Delgado Gurriarán
Obra poética

XERAIS

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

13

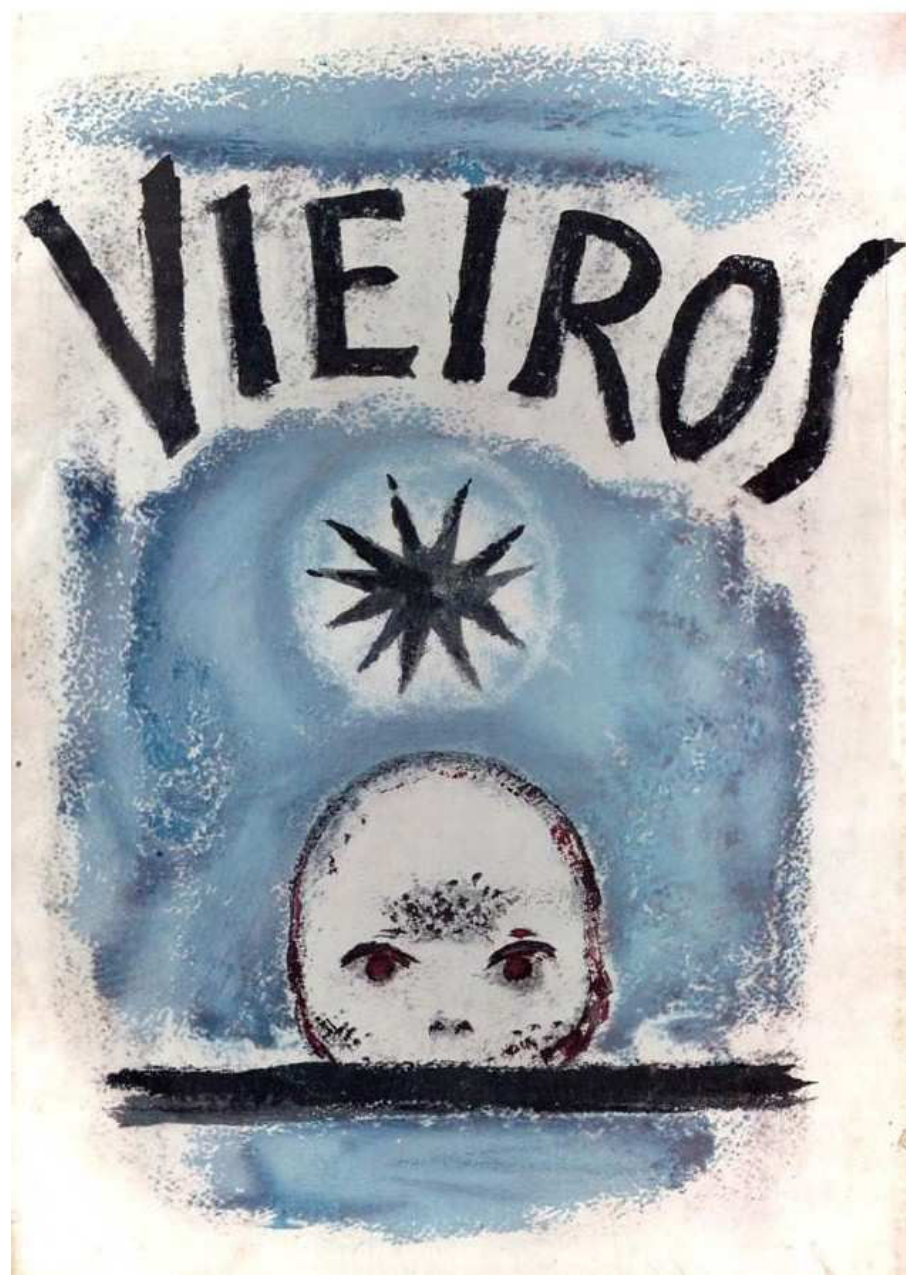

FOI UN DOS CREADORES DO PROGRAMA RADIOFÓNICO EN GALEGO *A HORA DE GALICIA* QUE ESTIVO EN ANTENA EN MÉXICO TODOS OS DOMINGOS DURANTE CASE VINTE ANOS.

A GALIZA ASOLAGADA

A metade asolagada
e a metade con piñeiros,
na Galiza de arestora
xa non caben os galegos.

.....
Onte, as augas escumantes
dos regueiriños brañegos
bailaban a muiñeira
para engado dos penedos.

.....
Hoxe, con ritmo a «go-go»,
danzan en canles estreitas
e van, por irtos aramios,
a darlle forza aos alleos.

**(Anacos dun poema inédito)
Guadalajara, Nova Galiza, 1968**

TAMÉN FOI UN DOS FUNDADORES, EN 1959, DA REVISTA EN GALEGO VIEIROS, CON LUÍS SOTO E CARLOS VELO.
DEIXOUSE DE EDITAR EN 1968, DESPOIS DE PUBLICAR CATRO NÚMEROS.

A PANDEIRADA

Nenas, vinde á pandeirada,
que sinto, no peito o adufe
do meu desexo, rapazas.

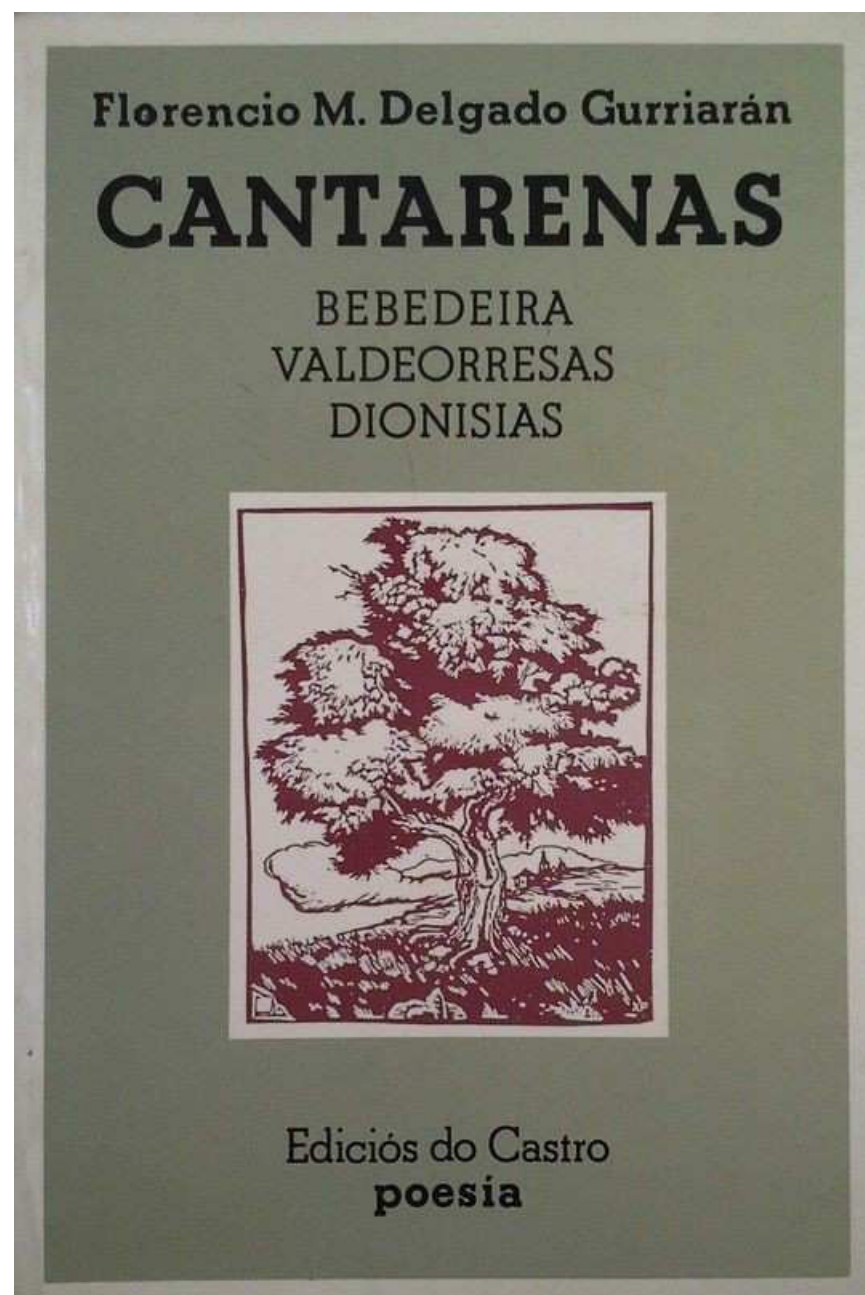
Os ollares churrusqueiros
son mans a bater no adufe
que anda a soar no meu peito.

Nenas, vinde á pandeirada,
a pór acordes co adufe
as ferreñas das risadas.

(Estoupe, que estoupe, que estoupe o pandeiro;
nas bocas floridas que estoupen os beixos;
estoupen os risos e os salaios ledos;
estoupe o xuntillo, gaiola dos peitos!)

EN *GALICIA INFINDA*, PUBLICADA POR EDITORIAL GALAXIA, EN 1963, REÚNESE UNHA BOA PARTE DOS SEUS POEMAS DE POSGUERRA, AGRUPADOS EN CINCO PARTES: *CANTARENAS*, *VALDEORRAS*, *CASTIÑEIROS*, *VARIA* E *POEMAS MEXICANOS*.

Andan os paxaros,
co medo, a chiar...
(Do Xapón, mandaron
castiros ananos
para que os nenos poidan
os niños pillar
sen rubir ás gallas,
sen engateñar,
sen rachar as calzas...
dende o mesmo chan!)
Andan os paxaros,
co medo, a chiar.

CANTARENAS, PUBLICADO EN 1981 POR EDICIÓNS DO CASTRO, RECOLLE POEMAS DE *BEBEDEIRAS* E OUTROS NOVOS: *VALDEORRESAS* E *DIONISIAS*. O TEMA CENTRAL DOS SEUS POEMAS SON AS TERRAS DE VALDEORRAS E O MUNDO DO VIÑO.

CELSO EMILIO FERREIRO

Ai que soa ficou «María Soliña»,
ai que triste a chorar na soidade,
ai que triste a xemer, que seña dade,
que mágoa dela e da Terra túa e miña.

Que dor porque te fuches, fera espiña
nos corazóns chantada, meu confrade,
corazóns a sangrar pola crueldade
do gume inexorable da fouciña.

Por ti chora a «María» abandonada,
por ti chora o «Buxán» esfarrapado,
Celso Emilio Ferreiro, poeta noso.

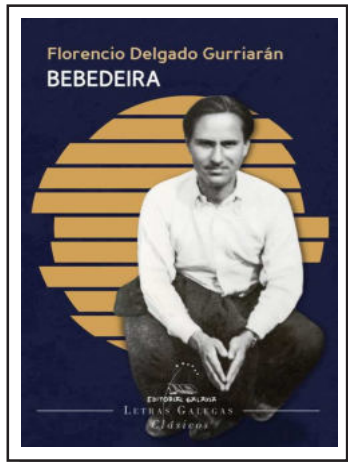
Por ti chora a Galiza malfadada
e por ti chora o pobo laceirado...
Por ti, Poeta, «Bo e Xeneroso».

O SOÑO DO GUIEIRO, PUBLICADO POR EDICIÓNS DO CASTRO EN 1986 ESTÁ DEDICADO AO SEU AMIGO CASTELAO E RECOMPILA POESÍAS DE LOITA, DE COMBATE, DA GUERRA CIVIL, DA POSGUERRA E DO EXILIO.

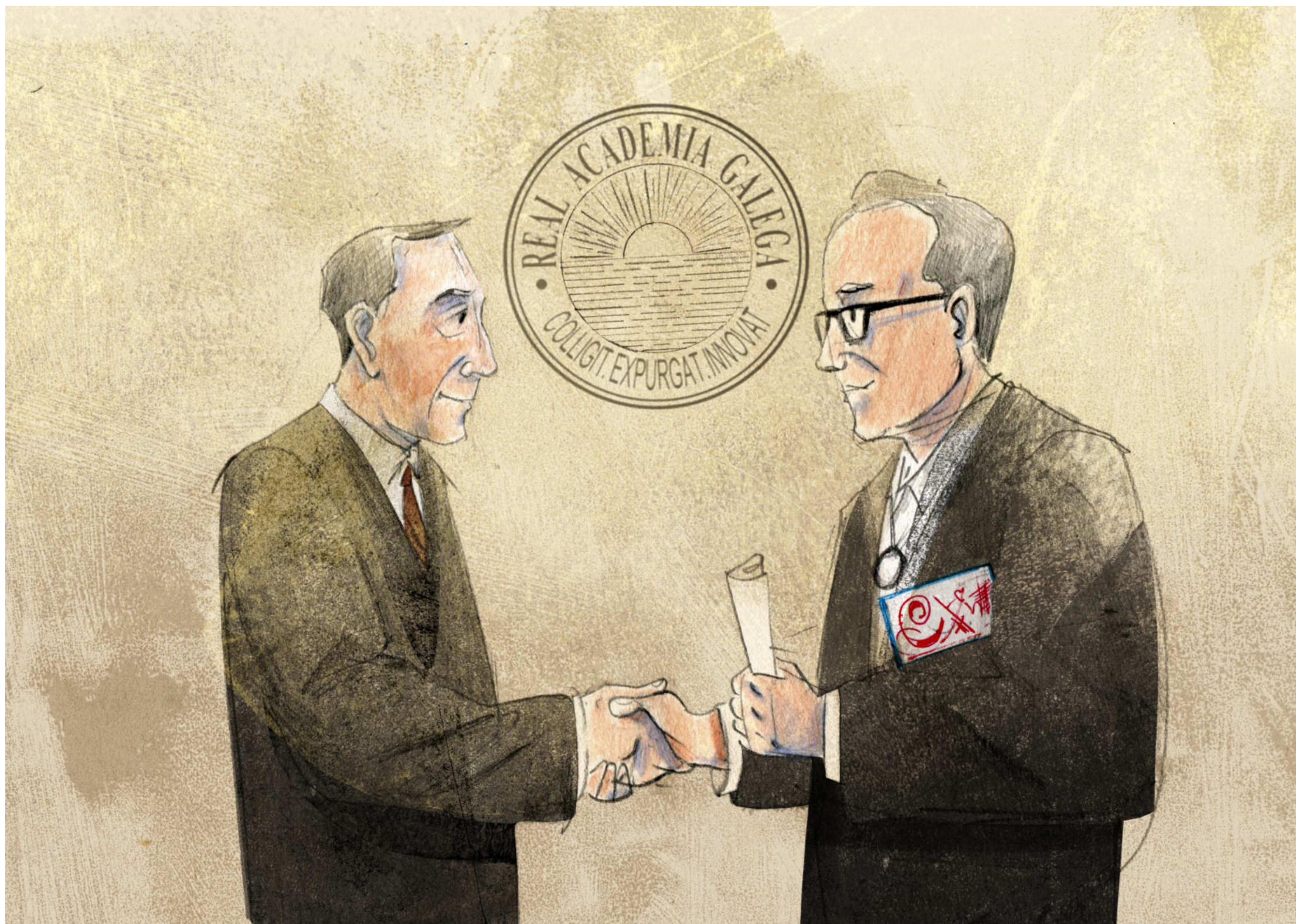

FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

18

EN TRES OCASIÓN VOLVEU FLORENCIO A GALICIA. NA SÚA ÚLTIMA VISITA, EN 1981, FOI RECOÑECIDO, NUN ACTO CELEBRADO NO CASINO DO BARCO DE VALDEORRAS, COMO MEMBRO CORRESPONDENTE DA REAL ACADEMIA GALEGA.

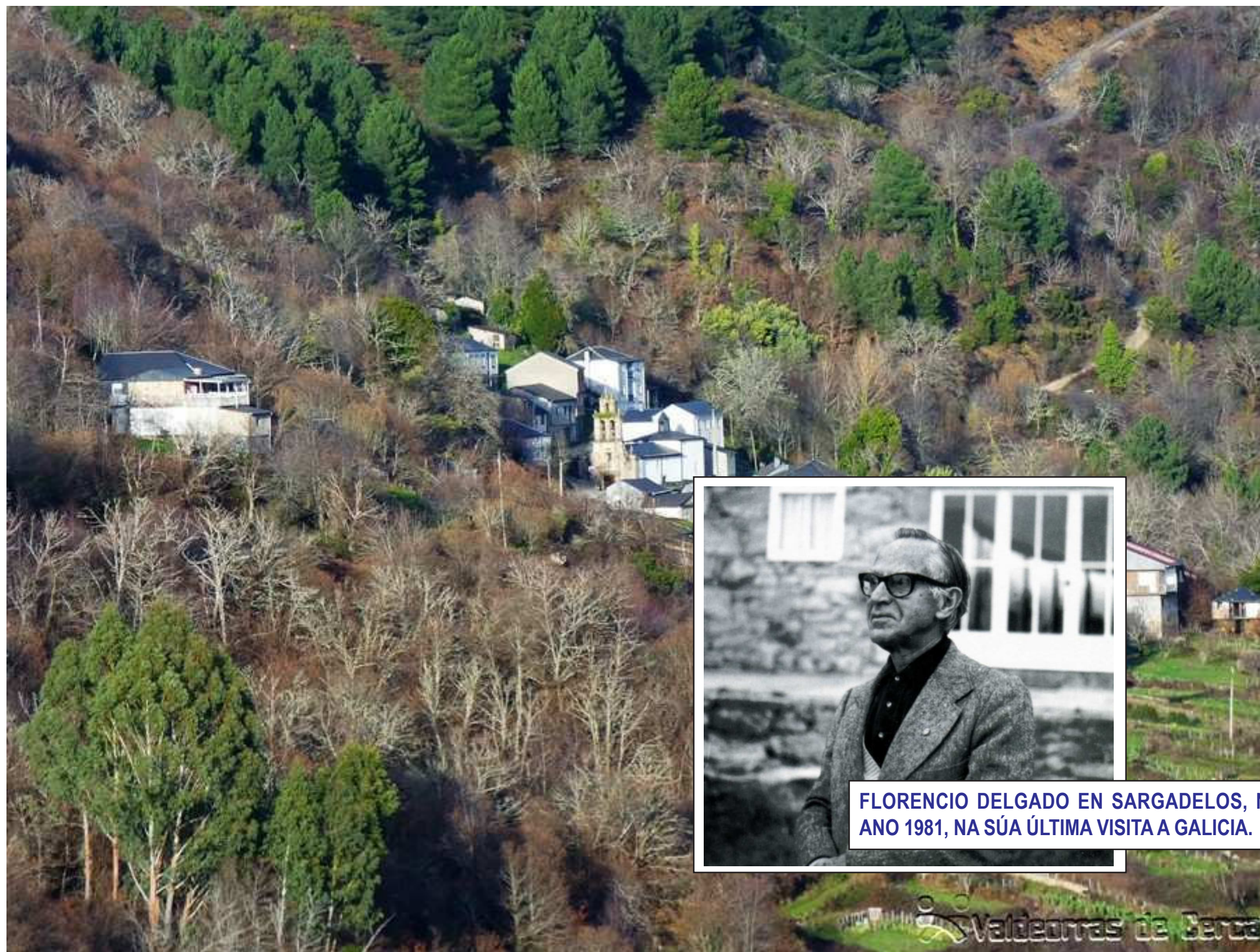
FLORENCIO DELGADO

GRÁFICOS: carlosgallegodominguez.com

19

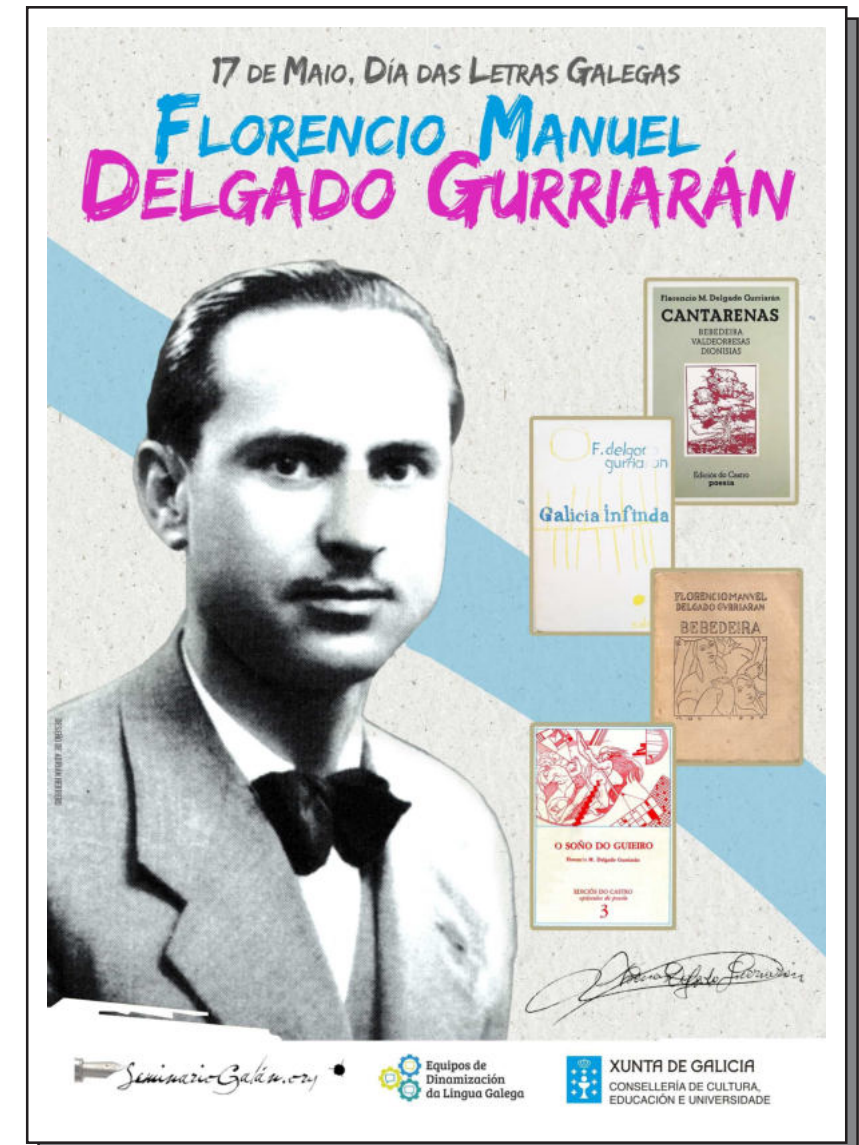

FLORENCIO DELGADO EN SARGADELOS, NO ANO 1981, NA SÚA ÚLTIMA VISITA A GALICIA.

FLORENCIO FALECEU EN FAIR OAKS, CALIFORNIA (EEUU) O 14 DE MAIO DE 1987, CANDO VISITABA UNHA DAS SÚAS FILLAS. AS SÚAS CINZAS FORON TRASLADADAS A CÓRGOMO O 12 DE XULLO DESE MESMO ANO.

FLORENCIO DELGADO

DÍA DAS LETRAS GALEGAS, 17 DE MAIO DE 2022